

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 14. juni 2012
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Anne Berg Mansfeld-
Giese
Sagsnr.: 2012-0030-0762
Dok.: 441792

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 719 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 30. april 2012. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Finn Sørensen (EL).

Morten Bødskov

/

Carsten Madsen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 719 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Med baggrund i ministerens svar på spørgsmål nr. S 2960 bedes ministeren tilkendegive om han vil indhente en udtalelse fra Rigsadvokaten, jf. svarets pkt. 1, hvor det fremgår, at svaret på spørgsmålet ikke kan besvares fyldestgørende uden en sådan redegørelse.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. I spørgsmålet henvises til spørgsmål nr. S 2960, hvor spørgeren bl.a. har anmodet justitsministeren om at iværksætte en grundig undersøgelse af årsagerne til, at mere end hver fjerde sigtelse mod chefer for illegalt arbejde siden 2004 er blevet henlagt. Jeg forstår spørgsmålet således, at der sigtes til reglerne i udlændingeloven om beskæftigelse af udenlandsk arbejdskraft.

Jeg kan i den anledning oplyse, at en arbejdsgivers ulovlige beskæftigelse af udenlandsk arbejdskraft straffes efter udlændingelovens § 59, stk. 4. Det følger således af denne bestemmelse, at den, som beskæftiger en udlænding uden den fornødne arbejdstilladelse eller i strid med de betingelser, der er fastsat for en arbejdstilladelse, straffes med bøde eller fængsel indtil 2 år.

2. Rigsadvokaturen har med henblik på at belyse, hvordan sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 4, afgøres, foretaget et udtræk af politiets sagsstyringssystem (POLSAS), der bl.a. viser antal anmeldelser, sigtelser og afgørelser på dette område i perioden fra 2004 til 2011. Tallene er indsat i bilag 1 (tabel 1-4), som er vedlagt.

Som det fremgår heraf (tabel 1), blev der i perioden fra 2004 til 2011 indgivet i alt 2.565 anmeldelser om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 4. Der blev i samme periode rejst 2.383 sigtelser for overtrædelse af bestemmelsen (tabel 2). Antallet af afgørelser (både fældende og ikke-fældende) var i perioden 2.237 (tabel 3). Antal sager, der er sluttet uden, at der har været rejst sigtelse i sagen (henlagte sager), var i perioden 419 (tabel 4).

Det bemærkes, at det ikke på baggrund af de vedlagte tabeller er muligt at angive, hvor mange af de anmeldte sager i det en-

kelte år der f.eks. har ført til tiltalerejsning og domfældelse. Dette skyldes, at der ikke nødvendigvis er rejst tiltale eller afsagt dom samme år, som anmeldelsen er modtaget.

3. Som det fremgår af tabel 3, blev der i perioden fra 2004 til 2011 truffet 1.464 fældende afgørelser. Der er bl.a. tale om 577 domme, herunder indenretlige bødevedtagelser, og 780 udenretlige bødevedtagelser.

773 af de i alt 2.237 afgørelser er ikke-fældende. I 154 tilfælde er den tiltalte blevet frifundet ved dom. Anklagemyndigheden har endvidere i 614 tilfælde opgivet påtale i medfør af retsplejelovens § 721. Efter denne bestemmelse kan påtale i en sag opgives, og forfølgningen af sagen derved indstilles, hvis sigtelsen f.eks. har vist sig at være grundløs, eller videre forfølgning ikke kan ventes at føre til, at den sigtede findes skyldig.

Der kan endelig henvises til tabel 4, hvor antallet af de sager, som i perioden fra 2004 til 2011 er blevet sluttet i medfør af bestemmelsen i retsplejelovens § 749, er angivet. Efter retsplejelovens § 749, stk. 1, kan politiet afvise en anmeldelse, hvis der ikke findes grundlag for at indlede efterforskning. Det følger endvidere af § 749, stk. 2, at hvis der er indledt efterforskning, og det efterfølgende viser sig, at der ikke er grundlag for at fortsætte efterforskningen, kan denne indstilles, såfremt der ikke er rejst sigtelse i sagen.

Som det fremgår af tabel 4, er i alt 419 af de 2.565 anmeldelser, der er modtaget fra 2004-2011, blevet henlagt i medfør af retsplejelovens § 749. Dette udgør i alt 16 pct. af de modtagne anmeldelser. Det bemærkes i den forbindelse, at i 2010 og 2011 er henholdsvis 8 pct. og 10 pct. af de indgivne anmeldelser blevet henlagt. Bortset fra 2004, hvor 7 pct. af anmeldelserne blev henlagt, er andelen af henlagte sager i de sidste to år således væsentlig lavere end de foregående år.

4. Ud fra de vedlagte tabeller er det ikke muligt på tilsvarende vis at angive, hvor stor en andel af sigtelserne, der påtaleopgives efter retsplejelovens § 721. Dette skyldes, at i modsætning til en henlæggelse, der altid registreres samme år som anmeldelsen, registreres en påtaleopgivelse det år, hvor afgørelsen herom træffes, hvilket ikke nødvendigvis er sammenfaldende med det år, hvor der er rejst sigtelse.

I hele perioden fra 2004 til 2011 blev der rejst 2.383 sigtelser, og i samme periode blev 614 sigtelser påtaleopgivet. Antallet af påtaleopgivelser for de enkelte år ligger noget højere i perioden fra 2007 til 2010 (mellem 92 og 118 påtaleopgivelser) end eksempelvis 2011, hvor tallet er nede på 42.

Sammenlægges det samlede antal påtaleopgivelser (614) med antallet af henlagte sager (419), er der således i perioden fra 2004 til 2011 i alt 1.033 sager, som enten er henlagt eller påtaleopgivet. Det bemærkes i den forbindelse, at dette samlede tal ligger noget lavere i 2011, hvor 71 sager blev henlagt eller påtaleopgivet, sammenlignet med de foregående år, hvor tallet var noget højere. I 2010 var antallet således 117, og i både 2009 og 2008 var antallet 165 sager.

5. I sager om overtrædelse af udlændingelovens § 59, stk. 4, beror det – ligesom i andre straffesager – på en konkret vurdering af den enkelte sags omstændigheder, om der er grundlag for at rejse tiltale mv., eller om sigtelsen må opgives, eller efterforskningen indstilles. Der henvises i den forbindelse også til objektivitetsprincippet i retsplejelovens § 96, stk. 1, hvorefter anklagemyndigheden både skal påse, at strafskyldige drages til ansvar, og at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.

Jeg skal i den forbindelse bemærke, at det ikke ved ovennævnte elektroniske udtræk af politiets sagsstyringssystem er muligt at tilvejebringe oplysninger om, hvilke konkrete omstændigheder der i de enkelte sager har været udslagsgivende for sagens afgørelse. Dette vil forudsætte en ressourcekrævende manuel gennemgang i politikredsene af samtlige sager på dette område, som jeg på det foreliggende grundlag ikke har fundet anledning til at iværksætte.

Jeg skal dog bemærke, at der den 1. maj 2004 i forbindelse med udvidelsen af EU til at omfatte otte østeuropæiske lande blev indført en national overgangsordning for arbejdstagere fra disse nye EU-lande. Overgangsordningen indebar, at statsborgere fra de pågældende lande ikke kunne tage lønnet beskæftigelse i Danmark, før de havde fået en opholdstilladelse. Senere skete der en udfasning af overgangsordningen, som blev endelig ophævet den 1. maj 2009. Overgangsordningen var kun gældende for arbejdstagere og ikke for personer, som ønskede at etablere sig som selvstændige erhvervsdrivende i Danmark, eller som ønskede at levere tjenesteydelser her i landet.

Det kan ikke udelukkes, at nogle af de anmeldelser, der i denne periode blev foretaget under henvisning til overgangsordningen, efter en nærmere konkret vurdering har vist sig at vedrøre personer, som lovligt kunne arbejde her i landet. Dette kan således være en af forklaringerne på, at det samlede antal henlæggelser og påtaleopgivelser i nogle år har ligget højere, end tilfældet har været i de seneste to år, herunder navnlig i 2011.

6. Afslutningsvis vil jeg understrege, at politi og anklagemyndighed er meget opmærksom på sager om arbejdsgiveres anvendelse af ulovlig arbejdskraft, og der bliver selvsagt rejst til-

tale – eller sagen søges afgjort med bødeforelæg – i det omfang det skønnes, at der er udsigt til en domfældelse.

I forhold til den fremadrettede indsats skal jeg også henvise til finanslovsaftalen for 2012, hvor indsatsen mod social dumping er blevet styrket med en række konkrete initiativer, som bl.a. skal sikre, at udenlandske virksomheder og arbejdstagere overholder lovgivningen. På den baggrund er der bl.a. indgået en samarbejdsaftale mellem politiet og Arbejdstilsynet om behandling af disse sager med henblik på at sikre, at myndighederne har den nødvendige kontakt for at kunne reagere koordineret, hurtigt og konsekvent over for udenlandske virksomheder.

En styrket politiindsats over for social dumping, herunder retsforfølgning af de arbejdsgivere, som anvender ulovlig arbejdskraft, vil samtidig indebære et styrket fokus i anklagemyndigheden på behandlingen af disse sager. Jeg kan i den forbindelse tilføje, at anklagemyndighedens behandling af disse sager vil blive drøftet på det førstkommande møde i anklagemyndighedens fagudvalg om særlovskriminalitet, hvor bl.a. alle politikredse er repræsenteret.”